

ПЪРВАТА ГОДИНА НА БЕБЕТО

Прегледи, ваксини и развитие месец по месец

Един лист за хладилника: в лявата колона е месецът, до него – профилактичният преглед по Наредба № 8 и ваксините по имунизационния календар, в сила от 1 юли 2026 г. Носете го на всеки преглед и отбелязвайте направеното. Кога точно и с какъв продукт се поставя всяка ваксина решава личният лекар на бебето.

Име на бебето: _____ Дата на раждане: _____ Личен лекар: _____

МЕСЕЦ ПО МЕСЕЦ

Ваксините се поставят „от“ посочената възраст. Прегледът от 1 месец до 1 година е по веднъж всеки календарен месец.

Възраст	Профилактичен преглед	Ваксини	Направено
При раждането	В родилния дом	Хепатит Б (до 24 часа); туберкулоза, БЦЖ (от 48-ия час)	☐
До 28-ия ден	До два прегледа , през 7–14 дни; до 28-ия ден лекарят идва у дома. Първият – до 24 часа след изписването, ако вече сте избрали лекар.		☐ ☐
1 месец	Ръст, тегло, обиколка на глава и гърди, развитие; изследване за дисплазия на тазобедрените стави	Хепатит Б – само при схема с моновалентна ваксина	☐
2 месеца	Месечен преглед	ДТКа, полиомиелит, ХИБ, хепатит Б + пневмококи (от 6-а седмица)	☐
3 месеца	Месечен преглед	ДТКа, полиомиелит, ХИБ, хепатит Б (от 10-а седмица)	☐
4 месеца	Месечен преглед; второ изследване на тазобедрените стави	ДТКа, полиомиелит, ХИБ, хепатит Б + пневмококи (от 14-а седмица)	☐
5 месеца	Месечен преглед		☐
6 месеца	Месечен преглед; зрение и слух; кръвна картина и урина; ехография на отделителната система	Хепатит Б – само при моновалентна схема	☐
7 месеца	Месечен преглед	Проверка за белег след БЦЖ (без белег – проба Манту)	☐
8 месеца	Месечен преглед		☐
9 месеца	Месечен преглед; обиколка на глава и гърди		☐
10 месеца	Месечен преглед		☐
11 месеца	Месечен преглед		☐
12 месеца	Месечен преглед; обиколка на глава и гърди; зрение и слух; кръвна картина и урина	Пневмококи (реимунизация); варицела, 1-ва доза (12–15 м., за родените от 1.01.2025 г.)	☐
13 месеца		Морбили, паротит, рубеола (МПР)	☐
16 месеца		ДТКа, полиомиелит, ХИБ (реимунизация)	☐

Обиколката на главата и гърдите се мери на всеки преглед през първите 6 месеца. Ако родител има вродено или наследствено очно заболяване, между 6 и 12 месеца бебето се преглежда и от очен лекар. Ако сте ваксинирана срещу коклюш по време на бременността, схемата започва от 2 месеца; лекарят ще ви каже сроковете.

КАКВО ПРАВЯТ ПОВЕЧЕТО БЕБЕТА ДО 2 МЕСЕЦА

- ☐ Успокоява се, когато му говорите или го вземете
 ☐ Гледа лицето ви и се усмихва, когато му говорите
 ☐ Издава звуци, различни от плач
- ☐ Следи ви с поглед, докато се движите
 ☐ По корем държи главата си вдигната
 ☐ Движи двете ръчички и двете крачета

☐ Реагира на силни звуци

☐ За кратко отваря дланите си

ДО 4 МЕСЕЦА

☐ Усмихва се само, за да привлече вниманието ви

☐ Кикоти се, когато го разсмивате

☐ Гука: „ooo“, „aaa“

☐ Отговаря със звуци, когато му говорите

☐ Обръща глава към гласа ви

☐ Държи главата си стабилно, когато го държите

☐ Хваща играчка, сложена в ръката му

☐ По корем се повдига на лакти

ДО 6 МЕСЕЦА

☐ Познава близките хора

☐ Смее се

☐ „Разговаря“ с вас на смени със звуци

☐ Писука и прави „пръц“ с устни

☐ Посяга към играчка, която иска

☐ Слага неща в устата си

☐ Затваря устни, когато не иска още храна

☐ Обръща се от корем на гръб

☐ Подпира се на ръце, когато седи

ДО 9 МЕСЕЦА

☐ Плахо е с непознати

☐ Поглежда, когато го повикате по име

☐ Смее се на „ку-ку“

☐ Казва „мамама“, „бабаба“

☐ Вдига ръце, за да го вземете

☐ Търси играчка, която е паднала

☐ Сяда само и седи без опора

☐ Премества предмет от ръка в ръка

ДО 12 МЕСЕЦА

☐ Маха „чао“

☐ Казва „мама“, „тата“ или друго свое име за вас

☐ Разбира „не“

☐ Търси играчка, която сте скрили пред него

☐ Слага предмет в купичка

☐ Изправя се, като се държи

☐ Ходи покрай мебелите, като се държи

☐ Хваща малки хапки с палеца и показалеца

Списъците са по CDC: това, което правят поне 3 от 4 бебета до съответната възраст. Ако вашето още не прави нещо от тях или е спряло да прави нещо, което вече умееше, кажете на личния лекар на следващия преглед. Не е нужно да чакате.

КОГА СЯДАТ И ПРОХОЖДАТ ЗДРАВИТЕ БЕБЕТА

СЗО: възрастта, в която 1% до 99% от здравите бебета постигат уменията

Умение	От – до (месеци)	Моето бебе (дата)
Седи без опора	3,8 – 9,2	
Стои с опора	4,8 – 11,4	
Пълзи на ръце и колене (някои деца прескачат пълзенето)	5,2 – 13,5	
Ходи с опора	5,9 – 13,7	
Стои само	6,9 – 16,9	
Прохожда само	8,2 – 17,6	

ИЗТОЧНИЦИ

- Наредба № 15 за имунизациите в Република България, приложение № 1 (изм. ДВ, бр. 3 от 9.01.2026 г., в сила от 1.07.2026 г.), Държавен вестник: dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=240425
- НЦЗПБ: Имунизации: www.ncipd.org/index.php/bg/information/immunizations
- Наредба № 8 от 3.11.2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията, приложение № 1 (консолидиран текст, НЗОК): [www.nhif.bg/upload/30543/Наредба № 8 от 3.11.2016 г. за п...](http://www.nhif.bg/upload/30543/Наредба%20№%208%20от%203.11.2016%20г.%20за%20п...)
- НЗОК: програма „Детско здравеопазване“: www.nhif.bg/bg/nzok-za-teb/useful/908
- CDC: Learn the Signs. Act Early. Milestones by age: www.cdc.gov/act-early/milestones/index.html
- СЗО: Motor development milestones (WHO Motor Development Study, Acta Paediatrica 2006, Suppl 450): www.who.int/tools/child-growth-standards/standards/motor-...